

El Diccionari dels dialectes catalans. (Ressenya retrospectiva.)

Convençuts que solament serà possible un *Diccionari català* el dia que tindriem reunits tots els materials del català antic, de la producció del català literari modern y de la parla viva,* empenquem, seguint el model del *Glossaire des patois de la Suisse romande*, una replega de materials lexicològics i folklòrics que havia de donar origen a una sèrie d'estudis que caracteritzen les investigacions sobre la llengua catalana.

Dues eren les obres que havien de sintetitzar aquesta empresa : el *Diccionari dels dialectes catalans i l'Atlas lingüístic de Catalunya*. Una i altra han estat possibles d'ésser executades, gràcies a l'entusiasme desinteressat de centenars de col·laboradors, sense la intervenció dels quals les dues empreses haurien fracassat necessàriament.

Guiats pels professors Gauchat i Jud, de bon començament exploràrem tot el domini català, nomenàrem corresponsals a les localitats més importants, i, a la tardor de 1913, vàrem començar la distribució de qüestionaris, que, treta la petita interrupció dels tres mesos anyals de vacances, ha durat fins al juny de 1926. Els qüestionaris distribuïts, que no són altra cosa que el diccionari de la llengua repartit per agrupaments lògics, han estat els següents:

1. *a)* Els noms dels mesos, *b)* els noms dels dies de la setmana. — 2. Els termes de parentiu : *a)* Els termes propis, *b)* termes infantívols, *c)* derivats i qualificatius. — 3. Els vents. — 4. La casa. I : *a)* Classes d'edificis, *b)* les parts de la casa. — 5. II : Les parts de la casa : les obertures. — 6. III : *a)* La teulada, *b)* la llar. — 7. IV : *a)* La cuina i els seus atuell. — 8. V : *b)* La

* Tot diccionari preparat amb la còpia de definicions d'altres diccionaris és una obra de valor molt relativa.

cuina. — 9. La cambra : a) Les parts de la cambra. — 10. b) Els mobles. — 11. La cultura de la vinya. — 12. El cep. — 13. La verema. — 14. La manera de fer el vi. — 15. El celler. — 16. Els vins. — 17. Segar. — 18. Batre. — 19. L'art de fer pa. — 20. Les estacions de l'any. — 21. El dia i la nit. — 22. Vestits de l'home. — 23. La son i el dormir. — 24. La llet. — 25. El bestiar de llana. — 26. Astronomia popular. — 27. El farratge, els prats, les pastures. — 28 i 29. La fruita. — 30. L'aigua i els corrents d'aigua. — 31. Les parts del cos. I : El cap. — 32. II : Les extremitats. III: El tronc. — 33. El temps. I : El fred i la calor. — 34. II : El temporal. — 35. III : La pluja. — 36. IV : La neu. — 37. La bugada. — 38. L'hort. — 39. Els tancats. — 40. Els arbres fruiters. — 41 i 42. Els treballs de la terra; la sembra. — 43 i 44. El bestiar : generalitats. — 45. El ca. — 46. El bestiar cabrú. — 47. El gat; el bestiar porquí; els conills. — 48. El cavall; els ases i les mules. — 49. El toro i el bou. — 50 i 51. Els mamífers salvatges. — 52 i 53. Les aus. — 54 i 55. Els insectes. — 56 i 57. Les plantes : arbres, mates i herbes del camp. — 58 i 59. Plantes de conreu i d'horta. — 60. Noms topogràfics i noms hidrogràfics. — 61. La muntanya. — 61 bis. Els peixos. — 62. El sol. — 63. El bosc. — 64. L'explotació del bosc. — 65. El bosquerol. — 66. L'arbre. — 67. Les festes de l'any i la litúrgia popular. — 68 i 69. La religió. — 70. El dimoni i les supersticions; els renecs. — 71. L'alimentació. — 72. El fuster. — 73. La serradora. — 74. El picapedrer i la pedrera. — 75. El mestre de cases. — 76. Carreteres i camins. — 77. La cort. — 78. El fumador. — 79. El sastre. — 80. El teixidor. — 80 bis. El mar. — 81. La paraula. — 82 i 83. L'escola. — 84. L'oït. — 85. Els sorolls. — 86. El boter. — 87. El serraller. — 88. El blanquer. — 89 i 90. L'olivera. — 91. El molí d'oli i l'oli. — 92. Les criatures. — 93 i 94. Els jocs i els divertiments. — 95. Vestits de la dona. — 96. El cànem i el lli. — 97. Les feines de la casa. — 98. Les labors de la dona. — 99. La vista. — 100. La llum i el foc. — 101. Les facultats intel·lectuals. — 102-104. Les malalties. — 105. El casament. — 106. La mort. — 107. Animals de tir, de sella i de bast; carros, carreters, cavalcadures, arreus de tirar i de muntar. — 108. Cotxes, muntures, equitació; eines del guarnicioner. — 109. Pesos i mesures. — 110. El molí. — 111. La

caça. — 112. La cuina : els menjars. — 113. La carn. — 114. La digestió. — 115. Les begudes. — 116 i 117. La salut. — 118. L'estatura. — 119. Els moviments. — 120-122. La infància. — 123. La milícia. — 124. Els amfibis, molluscos i reptils. — 125. Pobresa i riquesa. — 126 i 127. El comerç. — 128. El diner. — 129. La ferreria i la forja. 130-132. Oficis diversos. — 133. Les interjeccions. — 134. Noms propis. — 135. Les dimensions. — 136. Forma i aspecte. — 137. La quantitat. — 138. Les conjuncions. — 139. Les proposicions. — 140. La ira. — 141. La disputa. — 142. Defectes. — 143. La justícia i la política. — 144. La política. — 145. L'afecte. — 146. L'odi. — 147. L'energia. — 148. La feblesa. — 149. El valor i la por. — 150. L'empatx; respecte i menyspreu; estranyesa. — 151 i 152. I-II : El caràcter i els sentiments. — 153 i 154. Adverbis. — 155-157. III-IV : El caràcter i els sentiments.

Els corresponsals amb la localitat representada i els qüestionaris respostos són:

- Adroer i Pastor, Antoni, Capdepera (Mallorca), 59-61.
 Alberola i Serra, E., Quatretondo (València), 50, 51, 62, 70, 71.
 Alcover i Sureda, Andreu, Manacor (Mallorca), 1.
 Aldavó i Manzana, Albert, Artesa de Segre (Lleida), 4-14, 21, 22, 35, 36.
 Aragonés, Enric, Montroig (Tarragona), 61, 68.
 Arderiu, Enric, Lleida, 2.
 Arderiu, Josep, Olost (Barcelona), 1, 24.
 Ariet, Antoni, Viladrau (Girona), 64-157.
 Argemí, F., Vinaroç (Castelló), 1-7, 9-11, 14-16, 21, 39, 42, 70, 72, 73, 79-81, 86, 87, 97, 101, 103, 114, 125-127, 135, 140-142, 145, 146, 153, 154.
 Armengol, Bonaventura, Andorra, 108, 112-115.
 Armenter, Sebastià, Balaguer (Lleida), 12-28, 48, 52-55, 57-64, 68, 70-76, 89, 90, 93, 94, 96, 101, 131.
 Arqués i Arrufat, Ramon, Borges Blanques (Lleida), 1-51, 61, 86.
 Avenir (Associació d'), Mollerusa (Lleida), 13-15, 20, 23, 24.
 Baixeres, mossèn Joan, Sant Martí de Maldà (Lleida), 1-5, 10-18, 25-30, 32-36, 41-50, 52-55, 60, 63-78, 81, 82, 85, 88-94, 100-104.
 Barberà, Faustí, València, 1, 13-15, 35.

- Barceló i Bou, Lluís, Palamós (Girona), 41-157.
 Barnils, Pere, Centelles (Barcelona), 1-24.
 Bellpuig, mossèn Tomàs, Tortosa, 1-157.
 Bellver i Pont, Josep, Albaida (València), 1-32.
 Benaiges, mossèn Josep, Tortosa, 9-12, 19-24, 26-31, 33-38,
 47, 48, 50-53.
 Bergadà, mossèn Francesc, Monistrol de Calders (Barcelona),
 56-68.
 Bergós, Antoni, Lleida, 7, 10-13, 18, 29, 31, 37-40, 50-60.
 Bertran, doctor J. M., Cabanes (Castelló), 3-135.
 † Betí, mossèn Manuel, Morella (Castelló), 1-4, 6.
 Blancafort, Joan, La Garriga (Barcelona), 1-4, 9.
 Blanquer, Marcellí, Callosa (Alacant), 10-16.
 Blasi, J., Torroella de Montgrí (Girona), 62, 63.
 Blazy, mossèn J., Rives altes (Rosselló), 4, 8, 9.
 Bonet, mossèn Enric, Morella (Castelló), 1-3, 9, 10.
 Borràs, fra Bonaventura, La Bisbal (Girona), 13-20.
 Bosch, mossèn Vicens, Fonz (Osca), 1-157.
 Brisa, mossèn Valentí, Torà de Tost (Lleida), 1, 11, 25-28,
 33-53, 61-65, 77.
 Bruch, P. Valentí, Selva (Tarragona), 8-53.
 Bruño, Ramon, Morella (Castelló), 1-80.
 Calabuig, Agustí, Bocairent (València), 1-12.
 † Calafat, mossèn Josep, Santa Maria (Mallorca), 1.
 Camós, Joan Bta., Palamós (Girona), 1-3, 6-10, 17-47.
 Campi, mossèn Agustí, Boren (Lleida), 56-157.
 † Camps, Francesc, Migjorn Gran (Menorca), 1-117.
 Camps, E., Guissona (Lleida), 1-9.
 Canellas, Àngel, Ripoll (Girona), 1-157.
 † Carbó Maymí, mossèn Xavier, Cassà (Girona), 1-61.
 Casadevall, B., La Bisbal (Girona), 23-59.
 Casanovas, doctor A., Castellar del Vallès (Barcelona), 1,
 3, 9-13, 21-32, 37, 41-46.
 † Casanovas, Àngel Serafi, Sort (Lleida), 1-46.
 † Casas, Joan, i Casas, Agustí (fill), Sant Feliu de Guíxols
 (Girona), 1-157.
 Casas Pallerol, Jaume, Cornellà (Llobregat), 1-36.
 Casellas, mossèn Pere, Segaró (Girona), 70, 71, 77, 81-83.

- Castellà, Gabriel, Igualada (Barcelona), 1-157.
- Castellà, mossèn Josep, Reus (Tarragona), 93, 94.
- Castellarnau, Anselm, Esterrí d'Aneu (Lleida), 1, 6-9, 11, 12, 14-16, 19-22, 25, 26, 31-38, 48-51, 60, 61, 68, 70, 71, 81, 89, 100.
- Castells, Lambert, Benidorm (Alacant), 1, 4.
- Cavaller Piris, Josep, Ciutadella (Menorca), 1-40.
- Claramunt, Hilarió, Vinaroç (Castelló), 1-157.
- Coma de Borrassés, Carles, Santa Eulàlia de Puigoriol (Barcelona), 1-28.
- Comas Sorribas, Josep, Agramunt (Lleida), 1-12.
- † Condó, Josep, Vall d'Aran (Lleida), 1-62, en aranès.
- Corominas, Josep, Sant Pere de Torelló (Barcelona), 1-10.
- † Costa, Hilari, Mora la Nova (Tarragona), 65-68, 71-73, 76, 80-85, 88, 91, 93, 94, 97, 100.
- † Cuartiella, Josep, Rossell (Castelló), 1-16.
- Cucala, mossèn Rossend, Alcalà de Chisvert (Castelló), 1-157.
- Culí, Frederic, Sant Hilari Sacalm (Girona), 1, 10-17.
- Cusí, Roman, Oliana (Lleida), 1-9.
- Dalmau, mossèn J. M.^a, Falset (Tarragona), 1-144.
- † Delpont, Juli, Perpinyà, 1-24.
- † Domènech Centrich, J., Blanes (Girona), 56-63.
- Elfa, mossèn Josep, Llessui (Lleida), 1-10, 25-44, 47-64, 68, 70, 71, 74-77, 79, 82, 85, 86, 88, 91, 97, 100, 101, 103, 104, 109, 118-125, 128-132, 135-138, 140-142.
- Escaler Espunyes, Josep, Oliana (Lleida), 1-55.
- Escandell, mossèn Rafel, Formentera (Balears), 11-24, 60, 60 bis.
- Escudé Borés, Josep, Montbrió del Camp (Tarragona), 29; 30, 54-63.
- Espar, mossèn Tomàs, Organyà (Lleida), 1-55.
- Espar Boquer, Marian, Balaguer (Lleida), 1-3, 6, 7, 10.
- Estadella, E., Santa Coloma de Queralt (Tarragona), 1, 3, 5, 6, 11, 17-24, 29, 30.
- † Esteve, Josep, Manresa (Barcelona), 19-83.
- Esteve, mossèn Ferran, Aitona (Lleida), 12-34.
- Esteve-Llach, Joan, Mequinensa (Saragossa), 48, 49.
- Estrem, Vicens, Falset (Tarragona), 1-42, 50, 51, 62, 76-83, 97, 100, 106, 120-122.

- Faus, Josep, Guissona (Lleida), 1-4.
 Fernàndez Burgas, Alfons, Figueres (Girona), 67-75.
 Ferrer, mossèn Eloi, Benassal (Castelló), 19-61.
 Ferrés, Pasqual, Sant Mateu (Castelló), 1, 3, 4, 17, 18.
 Ferrés, Ignasi, Valls, 35-42.
 Filiberto, fra Tomàs, Concentaina (Alacant), 1-4, 6-11.
 Fleixas, mossèn Macià, Andratx (Mallorca), 1-15.
 Florí, Joan, Figueres (Girona), 50-62.
 Font, Lambert, Besalú (Girona), 48-53.
 Forn, Josep, Igualada (Barcelona), 25-46, 69.
 Forn, mossèn Pius, Calaf (Barcelona), 48-101.
 Fossas, Pelegrí, Campdevàrol (Girona), 10, 11.
 Francàs, mossèn Joan, Pobla de Lillet (Barcelona), 1-7.
 Fullana, fra Lluís, València, 4-7, 10-12, 15-17, 19, 21-25, 29-36,
 45-51, 54, 55, 60, 66, 68.
 † Galceran, Emili, Granadella (Lleida), 1, 3, 4, 10-24.
 † Gallés, Josep, Castelltersol (Barcelona), 1-3, 11-32.
 † Garcia Girona, mossèn Joaquim, Benassal (Castelló), 1-3, 9,
 17, 18.
 Garcia Collado, Francesc, Burriana (Castelló), 1, 2, 12-15.
 Garcias, Llorenç, Artà (Mallorca), 1-5.
 † Garganta, Josep M.^a, Olot (Girona), 1-12.
 Gelada, mossèn Jeroni, Peralada (Girona), 1, 61-66.
 † Genís Horta, E., Pineda (Girona), 1-88.
 Gibert, Agustí M.^a, Tarragona, 1-38.
 Ginebra, mossèn Pere, Sant Pere de Torelló (Barcelona), 3, 4.
 Gómez, F., Cervera (Lleida), 7-9, 13, 14, 17-36, 50-53, 58.
 Gramunt, Ramon, Balaguer (Lleida), 1, 2.
 Granell, Joan Bta., Sueca (València), 1-20.
 Grando, Carles, Perpinyà (Rosselló), 25-32.
 Grau, mossèn Josep, Dues Aigües (Tarragona), 61-69.
 Griera Gaja, mossèn Antoni, Sant Bartomeu del Grau (Bar-
 celona), 1-157.
 Grimalt, Joan, Formentera (Eivissa), 64, 65.
 Guillén, J., Peralta de la Sal (Osca), 39-67.
 Guitart Garcereny, J., Sant Feliu de Llobregat (Barcelona),
 1-26.
 Hernàndez Sanz, Lluçena del Cid (Castelló), 1-14, 19, 20.

- Homar, mossèn Josep, Costa del Montseny i Abrera (Barcelona), 56-157.
- Huguet, Gabriel, Sort (Lleida), 10, 12-14.
- Joaneda, mossèn Josep, Mahó (Menorca), 1-20.
- Jou Parés, Esteve, Girona, 61, 63-65, 67, 70, 71.
- Lacvívier, Raymond de, Elna (Rosselló), 1-65.
- Laforja Jové, Jaume, Tremp (Lleida), 1, 3, 4.
- Lladó Ramonet, Vifred, Súria (Barcelona), 1-80.
- Llaveria, mossèn Dalmau, Belltall (Tarragona), 34, 35, 37, 42, 45-47, 54-61, 63-67, 69-71, 74-79, 131.
- Macabich, mossèn Isidre, Eivissa, 1-11, 31-36, 50-53, 57, 59, 66.
- Manyà, doctor Joan Bta., Gandesa (Tarragona), 2, 3, 5, 7-9, 11-15, 33-38.
- Mariner, mossèn Trinitat, Nules (Castelló), 4-8, 11, 17, 18, 23, 24.
- Martí, Antoni, Alacant, 1, 2, 4.
- Martí Cohí, Josep, Tortosa, 41, 42, 45, 46, 48, 49, 51-62, 70, 71.
- Martí Bofarull, mossèn Deogràcies, Santa Coloma de Queralt (Tarragona), 3-24, 27-29, 32, 39-44.
- Martí, doctor Ramon, Veciana (Barcelona), 1-157.
- Martí Sanjaume, mossèn Jaume, Puigcerdà, 1-44.
- Martí, Magda, Torredembarra (Tarragona), 132-135.
- Martínez Martínez, F., Altea (Alacant), 1-81.
- Martínez de Huete, Llagostera (Girona), 13-48.
- Masó, Joan, Girona, 1, 3-6, 63.
- Matons, August, Barcelona, 89-91.
- Medina, Francesc, Eivissa, 50-63, 67-70, 78-82, 85, 90, 93-101, 109, 151, 152.
- Miró, Oleguer, Manresa (Barcelona), 1, 3, 4.
- Modolell Sans, Pau, Sant Vicens dels Horts (Barcelona), 1-24.
- Montanyà, Francesc, Pons (Lleida), 1-14.
- Montrós Fitó, Ramon, Tremp (Lleida), 1-30.
- Montserrat, mossèn Josep, Vallmoll (Tarragona), 31, 32.
- Moragas, Fidel, Valls (Tarragona), 1-4, 6, 11-18, 21, 22, 100, 101, 106-109, 114, 118, 119, 123, 124, 128, 137, 138. També envia grans quantitats de paperetes soltes.
- Moscardó, A. J., Alcira (València), 1, 2, 4-11.
- Nadal, doctor Vicens, Burriana (Castelló), 25-157.

- Negre Balet, Ramon, Sant Joan Despí (Barcelona), 59-135.
 Oliveres, Eusebi, Alacant, 45, 46.
 Olivert Lambert, Cullera (València), 3-5, 17.
 Picó, Eusebi, Gerri de la Sal (Lleida), 19-26, 31, 37, 38, 60,
 61, 63, 64, 114, 115.
 Piñas, mossèn Ramon, Poboleda (Lleida), 65-67, 82, 92-94,
 97, 100, 102, 103, 105, 114, 115, 118-124.
 Pigem, mossèn Elies, Banyoles (Girona), 19-49.
 Plassa, mossèn Xavier, Prades (Tarragona), 48, 50-55, 61-65,
 67, 69, 78, 79.
 † Poblet, Joan, Montblanc (Tarragona), 1-60.
 Poch Freixas, R., Pontons (Barcelona), 12-17.
 Pont, mossèn Antoni, Marratxí (Mallorca), 1-68.
 Pont, mossèn Fèlix, Bolvir (Cerdanya), 21-58.
 Pou, mossèn Joan, Felanitx (Mallorca), 1-5.
 Pregonas, Josep, Cornet (Barcelona), 1-40.
 Pujol, Joan, Bocairent (València), 13, 14, 16, 19, 20-24.
 Pujol, mossèn Pere, Ribes (Girona), 39-62.
 Pujol, Mercè, Benissanet (Tarragona), 63, 64, 81-84.
 Queralt, Josep M.^a, Tortosa, 10-30.
 Rahola, Sebastià, Cadaqués (Girona), 1-12.
 † Rendé, Josep M.^a, Esplugu de Francolí (Tarragona), 1-133.
 Riba, Lluís, Igualada (Barcelona), 79-84.
 Ribas, mossèn Joan, Isil (Lleida), 1-157.
 Ribas, Marc, Botarell (Tarragona), 64-148.
 Ribes, fra Rafael, Benissa (Alacant), 1-48.
 Riera Sirvent, Girona, 1-38.
 † Riera, fra Pere, La Bisbal (Girona), 1-12.
 Riera, Bonaventura, Barcelona, 1-3.
 Rivera, Pius, Benaverrer (Osca), 1, 2.
 Rocas, Irene, Llofriu (Girona), 1-81.
 Rossell, E., Vilanova (Barcelona), 89-90.
 Rovira, mossèn Andreu, Bagà (Barcelona), 1-146.
 Rovira, mossèn Ignasi, Sant Hilari Sacalm (Girona), 1-47.
 Rovira, Melcior, Atzaneta (Castelló), 1-157.
 Rovira, J., Sant Llorenç de Morunys (Lleida), 47-58, 60, 61,
 63-68, 78, 79.
 Ruano Chirivella, Catarroja (València), 1-3.

- Rius, mossèn Josep, Vic (Barcelona), 54, 79, 82, 93-97.
 Ruiz, mossèn Andreu, Fraga (Osca), 1-24, 32, 35, 36, 41-46.
 Salvà, Maria Antònia, Lluçmajor (Mallorca), 1-157.
 Salvador, Carles, Benassal (Castelló), 62-66, 70-73, 75-79,
 81-84, 86, 104, 105.
 Sallent, Àngel, Terrassa (Barcelona), 1-157.
 Sambola, Ramon, Salt (Girona), 10-23, 25-27, 29, 30, 32-38
 41, 42, 45, 47-51, 54, 55, 59-61, 63-65.
 Sans, Anfós, Vilafranca del Penedès (Barcelona), 1, 2, 6-8,
 10, 11, 19-27, 31, 32, 35, 36, 41-47, 54, 55, 59, 60, 68, 70-72, 74,
 75, 78, 80, 82-85, 89, 93-96.
 Sansa, mossèn Dot, Seu d'Urgell (Lleida), 1-3.
 Santamaría, mossèn Joan, Berga (Barcelona), 61-67.
 Sastre, mossèn Bernardí, Pego (Alacant), 1-22, 27, 29-31.
 Sarri, mossèn Jaume, (Solsona (Lleida), 60-122.
 Saura, Carles, Pont de Suert (Lleida), 10, 15, 17, 18, 21-31,
 35, 36.
 Seguí, Ildefons, Sabadell (Barcelona), 3, 4, 7, 9-11.
 Serra, mossèn Ciril, Ager (Lleida); Alcampell (Osca), 48-157.
 Serra, Jaume, Vendrell (Tarragona), 1-24.
 Serra, Valeri, Bellpuig (Lleida), 1-62.
 Serra Orvay, mossèn Vicens, Eivissa, 1, 2.
 Sicre, Ricard, Bellver (Cerdanya) 52-55.
 Soteras, Pere, Capellades (Barcelona), 106, 109.
 Taverna, Josep, Alforja (Tarragona), 110-154.
 Torné, Joan, Sant Carles de la Ràpita (Tarragona), 1-36, 60,
 64, 78, 80, 88, 90, 102-108.
 Traver, mossèn Benet, Vilarreal (Castelló), 1-157.
 Tresserra, mossèn Josep, Castelltersol (Barcelona), 95, 97, 98.
 Tries, Albert, Pobla de Lillet (Barcelona), 107-117.
 Tuixans Pedregosa, J., Vilarreal (Castelló), 50-157.
 Ulldemolins, Andreu, Alcanar (Tarragona), 12-57, 61, 63, 66,
 71, 76-78, 80-84, 89, 90, 95, 97-103, 108, 109, 114, 115, 139, 155-157.
 † Valls, mossèn Josep, Prats de Lluçanès (Barcelona), 1-58.
 Vanaclocha, Josep, Carlet (València), 1-63.
 Vayreda, Pere, Lladó (Girona), 1, 2, 4-11, 19-22, 25-28.
 Vendrell Sallent, Pere, Martorell (Barcelona), 1-31.
 Vidal Salvó, Joan, Vendrell (Tarragona), 61-65, 67, 77.

- Vidiella, Santiago, Calaceit (Saragossa), 1-6.
 Vilalta, Joan, Petra (Mallorca), 105-154.
 Vilaró, mossèn Jaume, Brull i Avinyó (Barcelona), 1-62.
 Vilaseca, mossèn Josep, Torre de Capdella (Lleida), 10-147.
 Viñas Triadó, R., Anglès (Girona), 61-63.
 Zurriaga, Macari, Murvedre (Sagunto-València), 1-157.

El Diccionari dels dialectes catalans, redactat amb els materials, generosament aportats pels col·laboradors que acabem de citar, ha estat enriquit amb una sèrie de vocabularis específics de diferents sectors de la vida, difícils de recollir per mitjà de qüestionaris. Aquests vocabularis especialitzats ens han fet conèixer la llengua de certs estaments, d'arts, indústries i oficis, la qual conserva gran quantitat de mots i de significats desapareguts de la llengua que s'usa en la vida quotidiana. Aquests vocabularis són:

1. *Materials del Diccionari dels dialectes catalans extrets del qüestionari del 'segar' i del 'batre'*, per A. Griera, *Festschrift L. Gauchat*, 377-396 (1926).
2. *Els noms dels vents en català*, per A. Griera, *BDC*, II, 75-96.
3. *Veus del català de Cerdanya*, per R. Volart, *BDC*, II, 50-57.
4. *Vocabulari català de Tortosa*, per F. Mestre Noè, *BDC*, III, 80-114.
5. *Vocabulari aranès*, per mossèn J. Condó, *BDC*, III, 1-28.
6. *Vocabulari català de les indústries tèxtils i llurs derivades*, per R. Pons, *BDC*, IV, 59-165.
7. *Noms de bolets en català*, per A. Sallent, *BDC*, IV, 23-27.
8. *Petit vocabulari del Camp de Tarragona*, per M. de Montoliu, *BDC*, VI, 38-52.
9. *Notes per a un vocabulari d'argot barceloní*, per J. Givanel, *BDC*, VII, 11-69.
10. *Contribució al vocabulari de la navegació fluvial*, per H. Costa, *BDC*, IX, 69-73.
11. *Vocabulari de Penarroja (Terol)*, per Maties Pallarès, *BDC*, IX, 69-72.
12. *Assaig de vocabulari de la indústria terrissera de la Selva del Camp i Breda*, per J. M. Casas, *BDC*, IX, 73-83.
13. *Els noms dels ocells de Catalunya*, per A. Sallent, *BDC*, X, 54-100.

14. *Vocabulari de l'oli i de l'olivera*, per A. Matons, *BDC*, x, 101-132.
15. *Els noms dels peixos*, per A. Griera, *BDC*, xi, 33-79.
16. *Vocabulari de l'art de la navegació i de la pesca*, per E. Roig i J. Amades, *BDC*, xii, 1-116.
17. *Col·lecció de termes recollits en una terrissaria de Blanes*, per E. Roig, *BDC*, xiii, 47-63.
18. *Terminologia dels ormeigs de pescar dels rius i costes de Catalunya*, per A. Griera, *Wörter und Sachen*, viii, 97-103.
19. *Vocabulari de l'art d'imprimir*, per E. Canivell.
20. *Vocabulari especial de la borsa*, per Enric Cubas.
21. *Vocabulari de l'espartenyer*, per E. Roig.
22. *Vocabulari del suro i de la indústria tapera*, procedent d'un concurs celebrat a Sant Feliu de Guíxols el 17 de gener de 1917, *BDC*, xiii, 81-157.
23. *Vocabulari del seller*.*
24. *Vocabulari del conreu de l'arròs*.
25. *Vocabulari de la indústria paperera*, procedent de Capellades.
26. *Vocabulari del forner*.
27. *Vocabulari de la ferreria*.
28. *Vocabulari de la fusteria*.
29. *Vocabulari de la indústria del cànem*.
30. *Vocabulari de la indústria del yute*.
31. *Vocabulari del vidrier*.
32. *Vocabulari del forjador*.
33. *Vocabulari del passamaner*, per Joan Amades.
34. *Vocabulari del paraigüer*, per Joan Amades.
35. *Vocabulari del calziner*, per Joan Amades.
36. *Recull de termes de llenguatge vulgar barceloní*, per Joan Amades.
37. *Recull de noms de plantes de la contrada d'Igualada*, per G. Castellà.

La importància d'aquest *Diccionari dels dialectes catalans*; escrit per tots els senyors que acabem de citar, i redactat comple-

* Aquest vocabulari i els següents són d'autor desconegut.

tament, el qual espera que arribi l'hora de la seva publicació, ha estat reconeguda de tots els romanistes. No es publica investigació de caràcter lexicològic interromànic, o no es prepara tesis doctoral de tipus semasiològic, en els quals no figuri una contribució grossa o petita d'aquesta obra en preparació. Els materials nostres, posats a disposició de tots els investigadors, han contribuït a la solució de múltiples problemes etimològics i historico-culturals.

Els materials lèxics extrets de tota la literatura catalana del Renaixement, fins al 1915, procedents dels escriptors de Catalunya, de València, de Mallorca i del Rosselló, ordenats en disposició d'ésser utilitzats, són un magnífic complement del *Diccionari dels dialectes catalans*. El lèxic del català antic, del català dialectal i del català literari modern són els tres elements indispensables per tota recerca lingüística sobre la nostra llengua.

No sabríem decidir categòricament si aquest *Diccionari* és un suplement de l'*Atlas lingüístic de Catalunya* o, al revés, si l'*Atlas* és un suplement del *Diccionari*. La fórmula *Diccionari-Atlas* és la que ha de caracteritzar les enquestes lingüístiques de demà.

La preparació del qüestionari de l'*ALC*, la manera de fer les enquestes, la distribució de les localitats, la selecció dels subjectes, estan explicades en la *Introducció explicativa*. L'aclariment d'una sèrie de punts, demanat per Jaberg, Terracher, Seifert, W. von Wartburg i Spitzer, serà donat en un treball que es publicarà en un dels vinents nombres del *BDC*. Dels deu volums que comprèn l'*ALC*, el manuscrit del qual està tot preparat, se n'han publicat quatre. Les dificultats d'ordre tècnic, material i econòmic han estat i són molt grosses: això explica la relativa lentitud amb què s'han publicat els primers 787 mapes.

Per a donar a conèixer el resultat de les recerques lingüístiques en el domini català, es va fundar el *Bulletí de Dialectologia catalana*. La collecció d'aquesta revista és avui indispensable al qui es dedica als estudis de Filologia romànica. El contingut dels quinze volums publicats justifica el seu nom. Els dialectes catalans hi són estudiats amb les corresponents monografies; els vocabularis publicats hi són numerosos i els estudis etimològics hi són considerables. Per altra banda, el *BDC* ja no es mou en el cercle dialectal solament; dóna cabuda a tota investigació sobre la llengua catalana, té el desig d'eixamplar el camp de les recerques lingüís-

tiques en la història de la nostra llengua, en la seva onomàstica i toponímia, vol dedicar una atenció especial als problemes geogràfico-lingüístics i històrico-culturals, amb el desig de contribuir a les solucions de problemes lingüístics interromànics amb els materials de la modalitat romànica catalana.

Algú ens pot fer el retret que cal que desapareguin revistes de Filologia romànica, i el *BDC* podia desaparèixer prou bé, i els seus redactors podien aportar la seva col·laboració a altres revistes. Certament, és excessiu el nombre de revistes i publicacions de Filologia romànica, i cal que en desapareguin, però no creiem que s'hagi de sacrificar aquest modest *Bulletin*, que ha passat a ésser el portantveu dels estudis de Filologia catalana.

Fins a l'any 1917 el Dr. P. Barnils va compartir amb el que subscriu la direcció de les enquestes per al Diccionari. Aprofitem aquesta avinentesa per manifestar-li públicament la nostra reconeixença.

A. GRIERA